ΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ἀριθμός 47
ΚΥΡΙΑΚΗ ΙΓ΄ ΛΟΥΚΑ
29-11-2026

Συνεχίζεται, ἀδελφοί μου, ἡ ἀναφορά στό γεγονός τῆς διάβασης τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης ἀπό τούς Ἰσραηλῖτες καί τά σχόλια τῶν ἁγίων Πατέρων μας. Ὁ ἱερός Χρυσόστομος γράφει: «Τά γεγονότα τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἦταν τύπος καί σκιά τῶν μελλοντικῶν γεγονότων. Καί ἡ διάβαση ἐκείνη τοῦ μέλλοντος Βαπτίσματος ἦν τύπος» (PG 51,247). Καί ὁ ἅγιος Ἀνδρέας Κρήτης θά ἐπαναλάβει: «Στήν μέν νεφέλη τυπώνεται τό πνεῦμα, στή δέ θάλασσα τό νερό, ἀπό τά ὁποῖα καί μέσῳ τῶν ὁποίων ἡ στιγμή τοῦ βαπτίσματος, μᾶλλον δέ τῆς θεογενεσίας, τό μέγα δῶρον καί κάλλιστον» (PG 97,953).

γ) Ὁ Ἰορδάνης ποταμός. Ὁ Ἰορδάνης ποταμός προβάλλει ὑπό τήν ἔννοια τοῦ ἐξαγνισμοῦ καί καθαρισμοῦ καί τυπώνεται ὡς ἱερό λουτρό. Ὁ Γρηγόριος Νύσσης γράφει πώς «τό βάπτισμα τοῦ Χριστοῦ γίνεται τύπος τοῦ μυστηρίου τοῦ βαπτίσματος. Ὁ Κύριος βαπτίσθηκε γιά νά καθαρίσει τό λερωμένο καί νά διεγερθεῖ ἐκεῖνος πού ἔπεσεν» (PG 46,592 καί 580). Ὁ Δίδυμος ὁ τυφλός ἀναφέρει: «Ὁ Ἰορδάνης εἶναι τό ἀθάνατο βάπτισμα» (PG 39, 700). Ὁ Ὠριγένης δέχεται τήν διάβαση τοῦ Ἰορδάνη ὡς τό κατ' ἐξοχήν τύπο τοῦ βαπτίσματος. Ὁ Γρηγόριος Νύσσης ὀνομάζει τόν Ἰορδάνη «ποταμόν τῆς Χάριτος. Ὁ Ἰορδάνης ἐξυψώνεται γιατί ἀναγεννᾶ τούς ἀνθρώπους καί τούς φυτεύει στόν Παράδεισο τοῦ Θεοῦ» (PG 46,420). Ὁ ἅγιος πατέρας ἀναφερόμενος στή θυσία τοῦ Προφήτη Ἠλία γράφει: «Ἡ θυσία γίνεται προφητεία φανερή τῆς μυσταγωγίας τοῦ βαπτίσματος. Ἡ φωτιά κατέβηκε πάνω στό νερό τρεῖς φορές, γιά νά φανερώσει, ὅτι ὅπου τό μυσταγωγικό νερό, ἐκεῖ καί τό ζωοποιό Πνεῦμα, ἔνθερμο, φλογερό, πού φθείρει τούς ἀσεβεῖς καί φωτίζει τούς εὐσεβεῖς» (PG 46, σελ. 592). Καί ὁ Κύριλλος Ἱεροσολύμων παρατηρεῖ: «Ὁ Ἠλίας ἀνυψώθηκε, ἀλλά ὄχι χωρίς νερό. Γιατί ἄρχισε μέ τή διάβαση τοῦ Ἰορδάνη καί, στή

συνέχεια, ἕνα ἅρμα τόν ἀνύψωσε στόν οὐρανό» (PG 35,433). Ὁ ἱερός Χρυσόστομος καταθέτει: «Ο Κύριος ἀπέσπασε τήν ἀνθρωπότητα ἀπό τά βάθη, τόν καταχθόνιο κόσμο τοῦ Ἅδη, καί πρός τόν οὐρανόν ἀνήγαγε. Ὁ Ἰορδάνης γίνεται ἀρχή τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν. Μνησθήσομαί σου, Κύριε, ἐκ γῆς Ἰορδάνου. Μνήμη γάρ ἀνεξάλειπτος» (PG 61,725).

Ὁ ὅρος «Μυστήριον». Τό «μυστήριον» δηλώνει «δόγμα πίστεως, ἀκατάληπτον, ἀνέκφραστον, ἱερόν. Πάντα τά ἱερά πράγματα καί πᾶσαι αἱ ἱεροπραξίαι τῆς χριστιανικῆς θρησκείας αἱ ἐμφαίνουσαι ἤ συμβολίζουσαι ἀνωτέραν τινά ἔννοιαν μυστικήν, μυστήρια καλοῦνται», σημειώνει ὁ ἀείμνηστος καθηγητής Δ. Δημητράκος στό Μ. Λεξικόν του (τ. 9ος, σελ. 4825). Ὁ ὅρος «μυστήριον» ἐτυμολογικῶς, παράγεται ἀπό τό ρῆμα μύω, τό ὁποῖο σημαίνει κλείω τούς ὀφθαλμούς ἤ τό στόμα ἤ οἱονδήποτε ἄλλο χάσμα» (Θρησκ/κή καί Ἠθική Ἐγκυκλ. τ. 9ος, σελ. 232). «Μυστήριον εἶναι θρησκευτική ἀλήθεια ἀποκαλυφθεῖσα ὑπό τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἡ μυστική βουλή τοῦ Θεοῦ, ἡ σεσιγημένη χρόνοις αἰωνίοις, φανερωθεῖσα δέ νῦν» (Ρωμ. 16,25), εἶναι «τά μυστήρια τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν (Ματθ. 13,11), εἶναι αὐτό «τό μυστήριον τοῦ Εὐαγγελίου» (Ἐφεσ. 6,19), «οἱ μυστηριώδεις ἐνέργειες τοῦ Θεοῦ» (ML 7, σ.820). Ὁ ἱερός Χρυσόστομος ἐπεξηγεῖ «Καλεῖται μυστήριον, διότι δέν πιστεύομεν ὅ,τι βλέπομεν ἀλλ' ἄλλα βλέπομεν καί ἄλλα πιστεύομεν. Τά φαινόμενα δέν κρίνω κατά τήν ὄψιν, ἀλλά διά τῶν ὀφθαλμῶν τῆς διανοίας» (PG 61,55). Ὁ ἀείμνηστος καθηγητής Τρεμπέλας γράφει: «Ἡ ἔννοια τοῦ ὅρου «μυστήριον» εἰς τήν θεολογικήν καί λειτουργικήν χρῆσιν ἀναφέρεται εἰς δήλωσιν τῶν θεοσυστάτων ἐκείνων τελετῶν αἵτινες (οἱ ὁποῖες) ἀποτελοῦσιν αἰσθητά σημεῖα τῆς Χάριτος, οὐχί ἁπλῶς καί μόνον συμβολίζοντα, ἀλλά καί ἀοράτως μεταδίδοντα ταύτην» (Δογματική τόμ. 3ος, σ. 10). «Οἱ θειότατες αὐτές τελετές εἶναι μυστήρια, γιατί εἶναι ἔργα τοῦ Θεοῦ ἀνώτατα» (PG 3,381).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄.

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ. Ὁ Συμεών Θεσσαλονίκης γράφει: «Τό βάπτισμα μᾶς γεννᾶ ἐπί δευτέρου μέ τήν δύναμιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐπειδή ἀκριβῶς ἀπωλέσαμεν τήν πρώτην μας ἀπαθῆ

γέννησιν, καί ἡ σύλληψίς μας ἔγινεν ἐν ἀνομίαις, καί ἐγέννησεν ἕκαστον ἐξ ἡμῶν ἡ μήτηρ του ἐν ἁμαρτίαις, καθώς ψάλλει ὁ Δαβίδ».

1. Σύσταση καί ἀναγκαιότητα τοῦ μυστηρίου.

Σύσταση: Ἡ σύσταση τοῦ Μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος ἀνάγεται στόν ἴδιο τόν Κύριο. Μάλιστα, πρίν τήν Ἀνάληψή Του, ὁ Κύριος ἐντέλλεται στούς μαθητές Του λέγοντας: «Πορευθέντες, μαθητεύσατε πάντα τά ἔθνη βαπτίζοντες αὐτούς εἰς τό ὄνομα τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» (Ματθ. 28,19). Οἱ θειότατοι Ἀπόστολοι, μετά τήν ἐπιφοίτηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, προχώρησαν στό βάπτισμα τῶν τριῶν χιλιάδων (3.000) ψυχῶν (Πράξ. 2,41). Ὁ Μέγας Βασίλειος σημειώνει: «Στίς τρεῖς καταδύσεις καί ἰσάριθμες ἐπικλήσεις τό μυστήριο τοῦ βαπτίσματος τελειοῦται» (PG130,1249). Καί ὁ Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός ἐπεξηγεῖ: «Ὅπως ἀκριβῶς ὁ θάνατος τοῦ Κυρίου «ἅπαξ ἐτελέσθη», ἔτσι καί οἱ ἄνθρωποι μία φορά πρέπει νά βαπτίζονται. Βαπτίζονται δέ σύμφωνα μέ τήν ἐντολή τοῦ Κυρίου. «Εἰς τό ὄνομα τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» (PG 130,1253).

Ἀναγκαιότητα. Τό προπατορικό ἁμάρτημα, ὡς παράβαση τοῦ θείου Νόμου, ἀμαύρωσε καί ἀλλοίωσε τό «πρωτόκτιστον κάλλος τοῦ κατ' εἰκόνα ἀνθρώπου». «Δι' ἑνός ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τόν κόσμον εἰσῆλθε καί διά τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος» (Ρωμ. 5,12). Ὁ ἱερός Χρυσόστομος ἐρωτᾶ: «Ποιός ἀνθρώπινος νοῦς, ποιά διάνοια, ποιός λογισμός, θά μπορέσει νά κατανοήσει τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Θεοῦ τήν ὑπερβολήν καί τά μεγέθη τῶν ἀνεκφράστων δωρεῶν, τά ὁποῖα ἔχει χαρίσει εἰς τήν φύσιν τῶν ἀνθρώπων;» (Ε.Π.Ε. τόμ. 3ος, 402). Ὁ Μέγας Βασίλειος γράφει: «Τό σωτηριῶδες διά τόν ἄνθρωπον σχέδιον τοῦ Θεοῦ καί Σωτῆρος μας εἶναι ἡ ἀνάκλησις ἀπό τήν ἔκπτωσιν καί ἐπάνοδος εἰς τήν πρός τόν Θεόν ἐγγύτητα ἀπό τήν ἀποξένωσιν, ἡ ὁποία προξενήθη λόγῳ παρακοῆς» (Ε.Π.Ε. τ. 30ος, σ. 367). Ποιός ὁ λόγος καί ἡ δύναμις τοῦ βαπτίσματος; Καί ἀπαντᾶ ὁ ἱερός πατέρας: «Ἡ πνευματική ἀναγέννησις τοῦ ἀνθρώπου καί ἡ μεταμόρφωσίς του σέ καινούργιο ἄνθρωπο».

Σύν Θεῷ θά συνεχίσωμε στό ἑπόμενο κήρυγμα. **ΑΜΗΝ!**